Студијски програм: Међународне студије, модул: Међународна политика, Европске студије, Глобалне и стратешке студије

Назив предмета: Европска унија као глобални актер

Наставник/наставници: проф. др Маја Ковачевић, Јелена Пејић Никић

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Са 446 милиона становника, Европска унија (ЕУ) је друга по величини свог учешћа у светском БДП-у и има највеће учешће у светској трговини. Даје више званичне развојне помоћи него и један други донатор. Економском значају у међународним односима додаје и политички, развијајући Заједничку спољну и безбедносну политику, што заокружује њену позицију глобалног актера. Циљ курса је свеобухватно проучавање односа са спољним светом у које ступа ЕУ – економски односи, политички, безбедносни, пружање развојне и хуманитарне помоћи, процес проширења, политика суседства. Предмет има за циљ да студенте упозна са односима ЕУ са САД, Русијом, Кином, земљама јужног Медитерана, Африке, Блиског Истока, Источне Европе, Балкана, као и инструментима које користи у деловању на међународној сцени.

Исход предмета

По завршетку курса, студенти стичу знања која им омогућавају јасно препознавање ко је, у оквиру ЕУ, одговоран за одређене аспекте односа са спољним светом, као и који модалитети односа постоје, које је услове потребно испунити за њихово успостављање, које инструменте ЕУ користи у односима са различитим деловима света и какву политику води. На основу тога, могуће је и квалификованије учешће у раду државних органа и/или међународних организација, односно бољи и стручнији аналитички рад.

Садржај предмета

Институције и инструменти политика које ЕУ дефинишу као глобалног актера: спољно-трговинске политике, деловања ЕУ као регулаторног актера, заједничке спољне и безбедносне политике, политике проширења, развојне помоћи и сарадње и различитих облика придружених односа. Финансијски инструменти и уговорни односи. Политички, економски, безбедносни односи Европске уније са: земљама Африке, Кариба и Пацифика, земљама Медитерана, Русијом, САД, односи са НАТО, Европска политика суседства, ЕУ и Балкан. Управљање кризама, цивилне мисије и војне операције ЕУ. ЕУ: какав актер у савременим међународним односима?

Литература

Burckhardt C. (2013) The European Union as an Actor in International Trade Relations. In: Boening A., Kremer JF., van Loon A. (eds) Global Power Europe - Vol. 2. Global Power Shift (Comparative Analysis and Perspectives). Springer, Berlin, Heidelberg, pp. 271-289.

Alasdair R. Young (2011): The Rise (and Fall?) of the EU's Performance in the Multilateral Trading System, *Journal of European Integration*, 33:6, pp. 715-729.

Orbie J. (2012) The EU's Role in Development: A Full-Fledged Development Actor or Eclipsed by Superpower Temptations?. In: Gänzle S., Grimm S., Makhan D. (eds) The European Union and Global Development. Palgrave Macmillan, London., pp. 17-36.

Alasdair R. Young (2015) The European Union as a global regulator? Context and comparison, *Journal of European Public Policy*, 22:9, pp. 1233-125.

Ian Manners, "Normative power Europe: a contradiction in terms?", *Journal of Common Market Studies* 40: 2, 2002, pp. 235–58.

Thomas Diez, „Normative power as hegemony", *Cooperation and Conflict*, 2013, 48(2) 194–210.

Asle Toje, „The European Union as a Small Power", *JCMS* 2011 Volume 49. Number 1. pp. 43–60.

Andrew Moravcsik, "Europe: The quiet superpower", *French Politics* (2009) 7, 403–422.

Adrian Hyde-Price, "A 'tragic actor'? A realist perspective on 'ethical power Europe'", *International Affairs* 84: 1 (2008) 29–44.

<table>
<tr><td colspan="4">Juncos, A. E. (2017), “Resilience as the new EU foreign policy paradigm: a pragmatist turn?”, European Security, 26(1), 1-18.
Mark Rhinard, Gunnar Sjöstedt, The EU as a Global Actor: A new conceptualisation four decades after ‘actorness’, The Swedish Institute of International Affairs, 2019.
Maja Kovačević, „European Union’s Common Security and Defence Policy Operations in the Mediterranean: Missions Impossible“, Serbian Political Thought, No. 2/2018 Year X Vol. 18, pp. 89-103.</td></tr>
<tr><td>Број часова активне наставе</td><td colspan="2">Теоријска настава: 30</td><td>Практична настава: 15+15</td></tr>
<tr><td colspan="4">Методе извођења наставе
Предавања, семинари, презентације, студијски истраживачки рад</td></tr>
<tr><td colspan="4">Оцена знања (максимални број поена 100)</td></tr>
<tr><td>Предиспитне обавезе</td><td>поена</td><td>Завршни испит</td><td>поена</td></tr>
<tr><td>активност у току предавања</td><td>20</td><td>писмени испит</td><td>50</td></tr>
<tr><td>практична настава</td><td>30</td><td>усмени испт</td><td></td></tr>
<tr><td>колоквијум-и</td><td></td><td>.....</td><td></td></tr>
<tr><td>семинар-и</td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>